

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 decembrie 2019

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

judecând în ședință fără participarea părților recursul ordinar declarat de inculpatul Nemțeanu Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 21 decembrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

*Nemțeanu Ion XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX*

și

*Zburliuc Nicolae XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 11.05.2018-21.12.2018;

instanța de apel: 17.01.2019-02.04.2019;

instanța de recurs: 13.09.2019-03.12.2019;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 21 decembrie 2018:

Zburliuc Nicolae a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 350 (una mie trei sute cincizeci) unități convenționale în sumă de 67 500,00 (șaizeci și șapte mii cinci sute) lei.

Nemțeanu Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 85 și 90 Cod penal, prin cumul total al pedepsei, stabilite prin sentința judecătoriei Hîncești din 03.08.2017 sub formă de închisoare pe termen de 1 an, cu suspendare condiționată pe termen de probă de 2 ani, definitiv i s-a stabilit pedeapsă lui Nemțeanu Ion sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea condiționată, în temeiul art. 90 Cod penal, al pedepsei pe termen de 3 (trei) ani, cu obligația în termenul de probă numit să nu-și schimbe

domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului ce pune în executare sentința și să nu comită acțiuni ilicite.

Acțiunea civilă s-a admis integral și s-a încasat în mod solidar din contul inculpaților Nemțeanu Ion și Zburliuc Nicolae în folosul lui Untu Victor suma de 25 000,00 (douăzeci și cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat în mod solidar din contul lui Nemțeanu Ion și Zburliuc Nicolae în folosul lui Untu Victor suma de 22 000,00 (douăzeci și două mii) lei cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că, Zburliuc Nicolae și Nemțeanu Ion împreună și de comun acord, la data de 05.08.2017, aproximativ la ora 14:00, urmărind scopul de cupiditate, intenționat, prin acces liber, fără consimțământul stăpânului, au pătruns în locuința lui Untu Victor, situată în sat. Dahnovici, r-ul Hîncești de unde au sustras pe ascuns un lănișor din aur cu greutatea de 40 grame, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 22 000 (douăzeci și două mii) lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Zburliuc Nicolae și Nemțeanu Ion au comis *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu pătrundere în locuință, săvârșită de două persoane și cu cauzarea de daune în proporții considerabile, adică infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal.*

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. *avocatul Badea Margareta în numele inculpatului Zburliuc Nicolae*, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Zburliuc Nicolae să fie achitat, pe motiv că acesta nu a recunoscut vina în fapta imputată și a dat declarații veridice organului de urmărire penală, indicând că în acea zi în domiciliul părții vătămate au avut acces mai multe persoane, însă doar el și cu Nemțeanu Ion au fost învinuiți. Mai mult ca atât, lanțul de aur nu a fost găsit, iar în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe că acesta avea anume acel gramaj și preț indicat în învinuire și în acțiunea civilă.

În contextul dat, în opinia apărării în speță nu sunt probe directe care să indice la vinovăția lui Zburliuc Nicolae, care aflându-se la muncă peste hotarele țării nu a avut posibilitate să fie prezent la ședințele de judecată pentru a-și susține nevinovăția.

3.2. *avocatul Bătrîncea Ion în numele inculpatului Nemțeanu Ion*, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri noi prin care inculpatul să fie achitat din considerentele că sentința este neîntemeiată și pasibilă casării deoarece instanța de fond, nu a dorit să țină cont de motivele invocate de apărare și le-a resins ca nefondate, apreciindu-le critic.

Fiind audiați în cadrul cercetării judecătorești, martorii acuzării Untu Tudor, Ioniță Gheorghe și Cimpoieș Igor, nu au furnizat informație suficientă pentru a confirma vinovăția inculpatului Nemțeanu Ion la săvârșirea infracțiunii. Astfel, în lipsa altor probe decât audierea acestor martori, apelantul a considerat că învinuirea adusă lui Nemțeanu Ion este una formală, fiind lipsită de probatoriu la caz.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2019, apelurile declarate au fost admise din alte motive, și s-a dispus casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și acțiunii civile, în partea încasării prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform căreia:

Lui Nemțeanu Ion, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, cu aplicarea art. 70 alin. (3), 79 Cod penal, i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 luni.

Conform art. 85 Cod penal, prin cumul total de sentințe, la pedeapsa stabilită, i s-a adăugat integral pedeapsa numită prin sentința Judecătorei Hîncești din 03.08.2017 și definitiv lui Nemțeanu Ion i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 (unu) an 3 (trei) luni, cu executare în centrul de detenție pentru minori și tineri.

S-a dispus încasarea de la Nemțeanu Ion în beneficiul lui Untu Victor prejudiciul moral în sumă de 5 000 (cinci mii) lei.

S-a dispus încasarea de la Zburliuc Nicolae în beneficiul lui Untu Victor a prejudiciului moral în sumă de 5 000 (cinci mii) lei.

Celelalte dispoziții ale sentinței atacate au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat, că instanța de fond pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de inculpați, iar probelor examinate, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a reținut că, deși, Zburliuc Nicolae și Nemțeanu Ion nu au recunoscut vina în comiterea acțiunilor descrise în actul de învinuire, vina acestora s-a dovedit integral prin cumulul de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, inclusiv: declarațiile părții vătămate Untu Victor, martorilor Untu Victor, Untu Toader, Ioniță Gheorghe, Cimpoieș Igor, documentele și procesele-verbale ale acțiunilor procesuale.

În contextul circumstanțelor stabilite și raportate la poziția inculpaților, inclusiv la alegațiile invocate de avocați în interesele acestora, Colegiul penal a considerat corectă concluzia instanței de fond precum că poziția inculpaților, care susțin că nu au participat la comiterea furtului, reprezintă o formă de apărare de vreme ce partea vătămată cât și martorul Ioniță Gheorghe au declarat în ședința de judecată că în ziua dispariției lăncșorului din aur, inculpații au rămas acasă la Untu Victor, inclusiv Nemțeanu Ion a declarat în cadrul ședinței de judecată că în timpul lipsei lui Untu Victor, el împreună cu Zburliuc Nicolae s-au aflat în casa acestuia.

Astfel, Colegiul a constatat cu certitudine că Zburliuc Nicolae și Nemțeanu Ion au comis infracțiunea imputată lor și că acțiunile acestora, corect au fost calificate în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

Cu referire la numirea pedepsei penale, instanța de apel a notat că circumstanțe agravante în privința lui Nemțeanu Ion s-au stabilit săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, săvârșirea

infracțiunii cu folosirea încrederii acordate, iar în privința lui Zburliuc Nicolae - săvârșirea infracțiunii cu folosirea încrederii acordate.

Drept circumstanțe atenuante, în privința lui Zburliuc Nicolae s-a reținut săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, iar în privința lui Nemțeanu Ion - săvârșirea infracțiunii de către un minor.

Colegiul a specificat, că deși Nemțeanu Ion a comis infracțiunea în timpul minoratului, instanța de fond la stabilirea pedepsei a omis să aplice prevederile art. 70 alin. (3) și 79 Cod penal, motiv care a servit temei pentru admiterea apelului avocatului și casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei acestuia.

Astfel, la stabilirea pedepsei lui Nemțeanu Ion, instanța de apel ținând cont de faptul că acesta a comis infracțiunea fiind minor, a considerat că pedeapsa va fi stabilită cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal, or la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduse la jumătate.

Totodată, Colegiul a considerat necesar a aplica în privința lui Nemțeanu Ion și prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal, care stipulează că *...minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională...*

În contextul dat, instanța de apel a luat în considerație și condițiile de trai ale familiei inculpatului, personalitatea acestuia care a comis o nouă infracțiune în interiorul termenului de probă, nu a recunoscut vina și nu a manifestat căință sinceră, nu a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, astfel nefiind decisiv argumentul instanței de fond în vederea aplicării pedepsei cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, că corectarea acestuia este posibilă în sânul familiei, fără izolarea de societate, or anterior acesta a fost condamnat pentru infracțiune similară însă nu a îndreptățit încrederea acordată de către instanța de judecată și a săvârșit o nouă infracțiune, circumstanță care reieșind din prevederile art. 90 Cod penal, impun stabilirea unei pedepse cu închisoarea, prin executarea reală a acesteia.

Așadar, instanța de apel a decis să-i stabilească lui Nemțeanu Ion pedeapsă sub formă de 3 luni închisoare, iar conform art. 85 alin. (1) Cod penal, să-i fie adăugată partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Hîncești din 03.08.2017, prin cumul total de sentințe.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Untu Victor prin care a solicitat încasarea din contul inculpaților a prejudiciului moral în sumă de 25 000 lei, instanța de apel a considerat că aceasta urmează a fi admisă parțial, or la determinarea cuantumului prejudiciului moral, se ia în considerație atât gravitatea cauzării suferințelor psihice a părții vătămate, cât și date obiective care certifică acest fapt, inclusiv acțiunile infracționale ale inculpaților care, profitând de încrederea acordată, au provocat în mod inevitabil părții vătămate un prejudiciu moral prin faptul sustragerii bunului său, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, infracțiunea fiind comisă de către inculpați cu intenție.

Instanța de apel, a specificat, că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Privitor la volumul prejudiciului moral cauzat părții vătămate, instanța de apel a menționat, că aceasta cu certitudine a suferit anumite prejudicii morale, astfel a considerat necesar a încasa câte 5 000 (cinci mii) lei din contul fiecărui inculpat în beneficiul părții vătămate, drept prejudiciu moral sumă care a fost apreciată drept echitabilă, suficientă și pasibilă de a aduce satisfacție morală și capabilă să remedieze suferințele suportate de către Untu Victor.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Nemțeanu Ion a declarat recurs ordinar, solicitând casarea sentinței și deciziei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat.

În motivarea acestuia a menționat că instanța de apel nu a dorit să ia în considerare motivele invocate de apărare, mai mult, le-a respins ca nefondate, apreciindu-le critic.

Urmărirea penală a fost superficială, nu s-au verificat alte versiuni ale acestei infracțiuni, limitându-se doar la declarațiile unor martori cointeresați în prezenta cauză, cât și în baza declarațiilor părții vătămate. Nu au fost administrate probe pertinente, Nemțeanu Ion fiind condamnat fără a fi demonstrată vinovăția lui. În acest sens consideră că sentința primei instanțe și decizia instanței de apel sunt ilegale și contrar principiului legalității procesului penal al R Moldova, ceea ce a servit ca temei pentru declararea prezentului recurs ordinar.

5.1. Pe marginea recursului declarat referință depune procurorul, care solicită respingerea acestuia ca fiind inadmisibil și lipsit de temeiuri legale.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, însă din alte motive decât cele indicate, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de

apel, se referă la următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Din conținutul deciziei recurate rezultă că deși instanța de apel corect a reținut că Nemțeanu Ion a comis infracțiunea în timpul minoratului, iar instanța de fond la stabilirea pedepsei a omis să aplice prevederile art. 70 alin. (3) și 79 Cod penal, motiv care a și servit pentru admiterea apelului avocatului și casarea sentinței, totuși comite unele erori care au afectat soluția instanței.

Așadar, prin sentința instanței de fond, Nemțeanu Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar în temeiul art. 85 și 90 Cod penal, prin cumul total al pedepsei stabilite prin sentința judecătoreiei Hîncești din 03.08.2017, definitiv i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea condiționată al pedepsei, în temeiul art. 90 Cod penal, pe termen de 3 (trei) ani, cu obligația în termenul de probă numit să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului ce pune în executare sentința și să nu comită acțiuni ilicite.

La apelul declarat de către avocat în numele inculpatului, instanța de apel a casat parțial sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia lui Nemțeanu Ion, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, cu aplicarea art. 70 alin. (3), 79 Cod penal, i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 luni, iar conform art. 85 Cod penal, prin cumul total de sentințe, la pedeapsa stabilită, i s-a adăugat integral pedeapsa numită prin sentința Judecătoreiei Hîncești din 03.08.2017 și definitiv lui Nemțeanu Ion i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 1 (unu) an 3 (trei) luni, cu executare în centrul de detenție pentru minori și tineri.

Astfel, Colegiul largit constată că de către instanța de apel pedeapsa inculpatului nu a fost individualizată corect, agravând situația acestuia în propriul apel, fapt ce contravine prevederilor art. 410 alin. (1) Cod de procedură penală.

Drept agravare a situației condamnatului se înțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt aliniat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea

unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuată; situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare.

Rezumând cele menționate, se constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

Chiar dacă în privința inculpatului Zburliuc Nicolae decizia instanței de apel nu a fost atacată cu recurs ordinar, totuși Colegiul va casa total decizia instanței de apel, și în privința acestuia, pentru a oferi instanței de apel posibilitatea de a cerceta cauza sub toate aspectele și a analiza învinuirea înaintată inculpaților în coraport cu toate probele anexate, evident, ținându-se cont de principiul neagrării situației inculpatului Zburliuc Nicolae.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture eroarea menționată, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate, și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se expună asupra tuturor motivelor apelurilor, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii imputate, ținând cont de motivele invocate în apel și dispozițiile expuse la pct. 6 al prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu prevederile art. 426, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Nemțeanu Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui Nemțeanu Ion și Zburliuc Nicolae și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 24 decembrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari